

Råge *Corvus frugilegus*

Rook

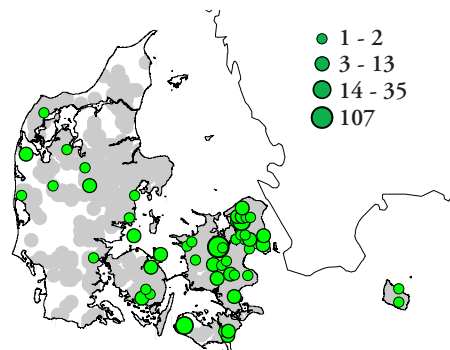

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt og artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96).

I Europa findes rågen ynglende fra det mellemste Norge, Sverige og Finland i nord til Spanien, Grækenland og Tyrkiet i syd. De største europæiske bestande findes på De Britiske Øer og i Rusland, Hviderusland og Ukraine. Mod øst strækker rågens udbredelse sig i et bælte gennem Rusland til Kina. I Danmark er rågen en almindelig ynglefugl over det meste af landet, hyppigst på Øerne og i Østjylland. I de fleste europæiske bestande er kun en del af bestandene trækfugle. Fuglene trækker især mod vest eller sydvest. Specielt i Østdanmark ses råger på træk i oktober-november og i marts-april.

Mærknings- og genmeldingsdata

Der er ringmærket 3.085 råger i Danmark (fig. 4). Den første blev mærket i 1921 af en ringmærker fra Dansk Ornithologisk Central. Flest fugle blev mærket i 1970'erne og i 1980, hvor der blev mærket 251 fugle (fig. 4).

I alt 302 af de mærkede råger er genmeldt. De genmeldte fugle stammer især fra mærkninger udført i det østlige Danmark – 9% er fra Jylland, 5% fra Fyn, 70% fra Sjælland, 16% fra Lolland-Falster og under 1% fra Bornholm (fig. 2). Mindst 70% af de

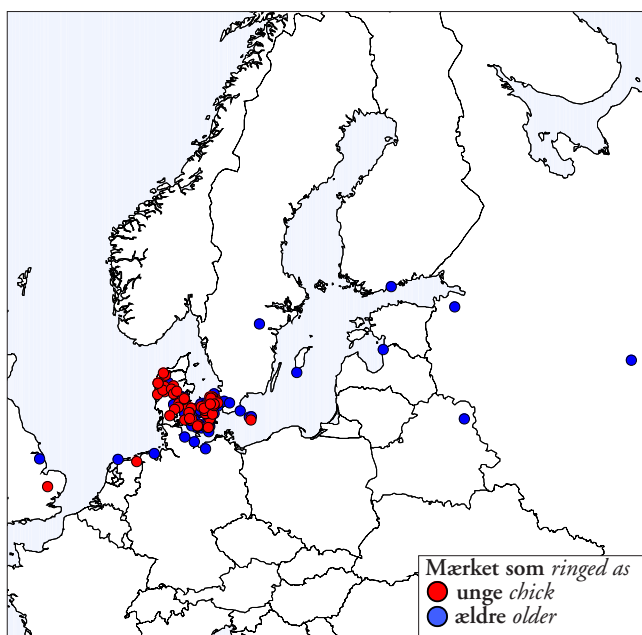

Fig. 1. Samtlige genfund af råge ringmærket i Danmark (n=303). All recoveries of rook ringed in Denmark (n=303).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 3.085

Genmeldinger *Recoveries*

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 303

-heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 18 (6%)

Antal fugle *No. of individuals* 302

-heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 145 (48%)

Genmeldingsandel *Proportion recovered* 10%

Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 107

Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer *Extremes*

Højeste alder *Oldest bird* 17 år 1 md.

Længste afstand *Longest dist.* Rusland *Russia* 1.921 km

Nordligst *Northernmost* Finland *Finland* (60° 10'N)

Sydligst *Southernmost* England *England* (52° 15'N)

Østligst *Easternmost* Rusland *Russia* (42° 06'E)

Vestligst *Westernmost* England *England* (00° 10'W)

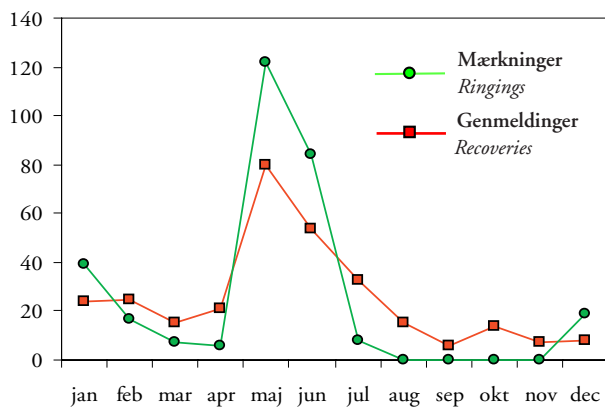

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af råge. Month of ringing and recovery for recovered rook.

genmeldte fugle er danske fugle, ringmærket enten som redeunger eller voksne fugle i yngletiden (maj-juli). Resten er hovedsagelig ringmærket i december-februar (fig. 3). I Danmark er genfundet 107 råger ringmærket i udlandet.

Træk og overvintring

Danske ynglefugle. De danske råger er i langt overvejende grad standfugle. Kun ni danske råger er fundet mere end 100 km fra mærkningslokaliteten, heraf tre i udlandet. De ni fugle er alle fløjet i vestlig retning ($\alpha=269^\circ$, $r=0,90$, $n=9$). To er genfundet i det sydlige England (hhv. 25. oktober og 1. april) og én i det nordlige Holland (31. december). Den gennemsnitlige afstand mellem mærknings- og genfund-lokalitet for de øvrige danske råger er kun 11 km (0-200 km, $n=212$), og 72 % er fundet mindre end 10 km fra mærkningsstedet.

Den første spredning bort fra reden sker i slutningen af maj, hvor enkelte unge råger er genfundet op til 30 km fra kolonien. Adskillige ungfugle er dog i både juni og juli genfundet i kolonierne; den gennemsnitlige afstand er i juni 2 km (0-19 km, $n=29$), i juli 5 km (0-34 km, $n=22$), i august 10 km (0-21 km, $n=7$) og i september-november 18 km (0-53 km, $n=5$). Flere af de råger, der er ringmærket som redeunger, er genfundet i udklækningskolonien i yngletiden, både som étårige og som kønsmodne. Den gennemsnitlige afstand til kolonien for råger ringmærket som unger og genfundet som kønsmodne (mindst to år) i yngletiden, er 11 km (0-40 km, $n=14$).

De fleste råger, der er ringmærket som voksne ynglefugle, er også genfundet nærheden af mærkningslokaliteten. Uden for yngletiden (august - april) var den gennemsnitlige afstand til kolonien for disse fugle 40 km (0-805 km, $n=27$).

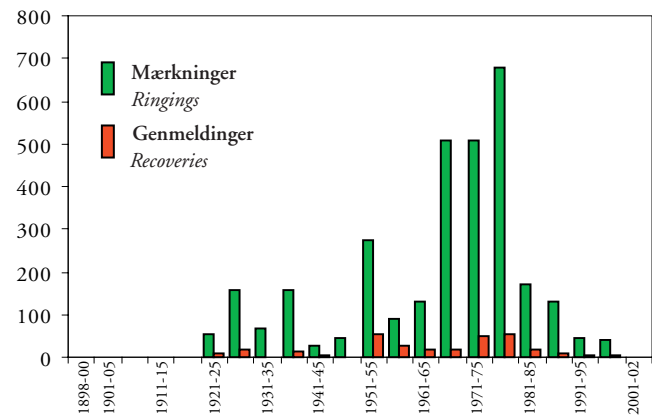

Fig. 4. Mærknings- og genfundår for råge ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of rook ringed in Denmark.

Træk og vintergæster. Danmark gæstes uden for yngletiden af et antal træk- og vintergæster. Flere af disse er ringmærket i Danmark i træk- og vinterperioden og siden genfundet i yngleområder øst og nordøst for Danmark (fig. 1). Der foreligger således genfund fra Sverige (2), Finland, Letland, Hviderusland og Rusland (2). Disse råger var alle ringmærket i Danmark som voksne i januar, februar og marts. I Danmark er desuden genfundet råger ringmærket i yngleområder nord og øst for Danmark (fig. 5). Fuglene stammer fra Norge (3), Sverige (27), Finland (41), Estland (12), Letland (2), Litauen (4), Polen (2) og Rusland (2). Disse trækgæster er hovedsagelig genfundet mellem oktober og starten af april. De tre norske råger er genfundet i Jylland, mens de øvrige gæster er fordelt mere jævnt over landet – langt hovedparten dog øst for den jyske højderyg og på Øerne. Omkring halvdelen af de finske råger er genfundet i Jylland. Råger fra det vestlige Rusland og De Baltiske Lande trækker formodentlig primært syd om Danmark (Busse 1969). Kun få dansk-mærkede råger er genfundet syd for Danmark (fig. 1), hvilket tyder på, at hovedparten af fuglene, der kommer til Danmark, bliver her vinteren igennem. I Danmark er genfundet 14 råger, ringmærket syd for Danmark i Tyskland (13) og Belgien (fig. 5). Disse fugle er mærket fra oktober til april.

Genmeldings- og dødsårsager

Størstedelen af de genmeldte råger er genmeldt som døde (fig. 6A). Jagt er den primære kendte dødsårsag (fig. 6B). Flest råger er skudt i yngletiden fra maj til juli, heraf 68 % som unger og resten som voksne ynglefugle.

Blandt råger ringmærket som unger eller ungfugle og genmeldt som døde er 72 % indrapporteret i løbet

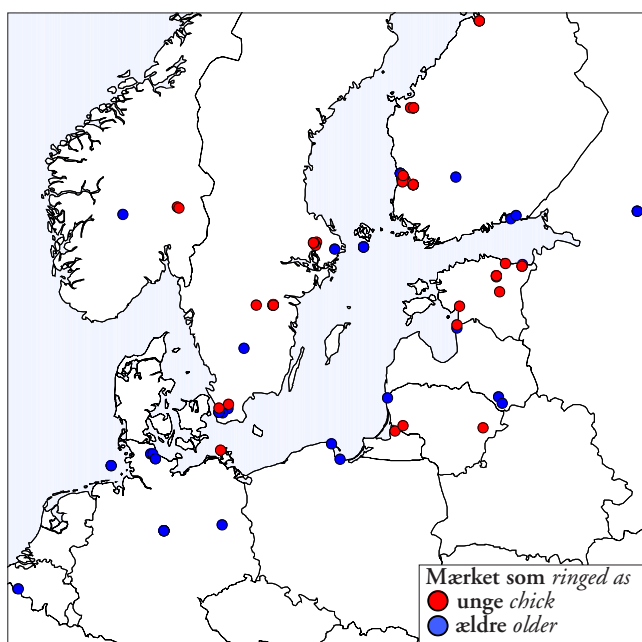

Fig. 5. Mærkningslokaliteter for råge ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=107). Ringing site for rook ringed abroad and recovered in Denmark (n=107).

af deres første leveår (fig. 7). Den længstlevende af de danskmerkede råger blev 17 år og 1 md. Fuglen blev ringmærket som étårig ved Nakskov i januar 1970, og fundet død i Letland i august 1986.

English summary

The rook is a common breeding bird in most of Denmark, though is most abundant in eastern parts of the country. In October–November and March–April passage migrants are observed in Denmark. The first rook was ringed in 1921, with

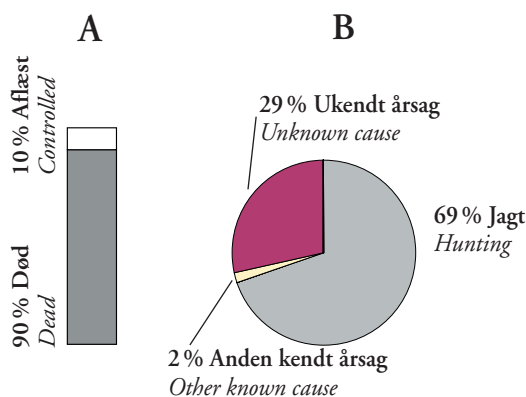

Fig. 6. A) Genmeldingsårsager (n=303) og B) dødsårsager (n=273) for råge ringmærket i Danmark. A) Cause of recovery (n=303) and B) cause of death (n=273) of rook ringed in Denmark.

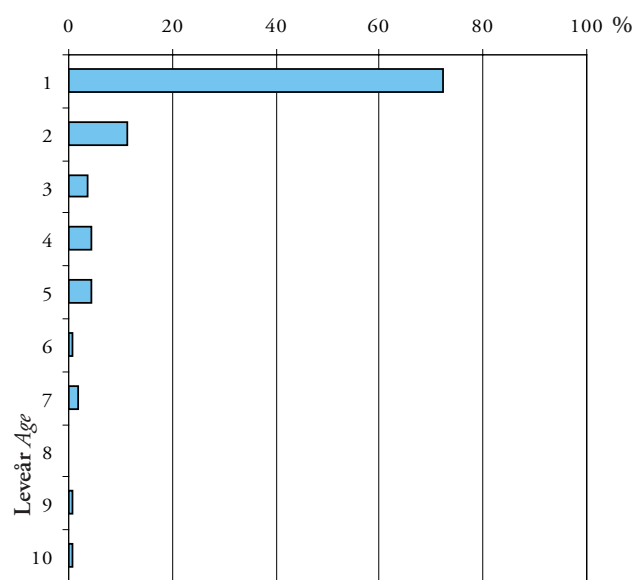

Fig. 7. Aldersfordeling af råge mærket som redeunger eller ungfugle i deres første efterår (n=115) og genmeldt som døde. Distribution on year-class of rook ringed as nestlings or juveniles in their first autumn and recovered as dead (n=115).

the majority ringed in the early 1980s. Seventy per cent of the recovered birds were ringed on Zealand, 16% on Lolland-Falster, 5% on Funen and 9% in Jutland. At least 70% of the recovered birds were from the Danish population, either ringed as chicks or as adults in the breeding season. Most of the Danish rooks are residents. Only nine were recovered more than 100 km from the ringing site, of these three outside Denmark. The mean distance between ringing and recovery site of the remainder was only 11 km, and 72% were recovered within 10 km of the ringing site. Some young birds have been found already in late May up to 30 km from the ringing site, but the mean distance is only 2 km in June, 5 km in July, 10 km in August and 18 km in September–October.

Some of the rooks ringed as chicks were recovered in the breeding colony both as a one-year-old and older. The mean distance between ringing and recovery site for rooks ringed as chicks and recovered in the breeding season as adults was 11 km. Rooks ringed or recovered in Denmark outside the breeding season come from Norway, Sweden, Finland, the Baltic countries, Poland, Belarus and Russia. The majority of the migrants probably remain in Denmark throughout the winter, since only a few of the ringed birds have been recovered further south. Thirteen rooks ringed in October–April in Germany and one in Belgium have, however, been recovered in Denmark.